

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผล-
การวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ กล่าวโดยสรุปมีดังต่อไปนี้ คือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์
เกี่ยวกับการปฏิบัติในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 วิชาคนตรีและนาฏศิลป์
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและ-
นาฏศิลป์เกี่ยวกับการปฏิบัติในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 วิชาคนตรีและ-
นาฏศิลป์ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์
เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
วิชาคนตรีและนาฏศิลป์ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ เกี่ยวกับการ-
ปฏิบัติในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 วิชาคนตรีและนาฏศิลป์ ของโรง-
เรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการ หรือ อาจารย์ใหญ่ หรือ ครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ ซึ่งได้แก่ ครูผู้ทำการสอนคนตรีและนาฏศิลป์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยเลือกมาจากการสุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 24 เขต จำนวน 412 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 210 คน และครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ จำนวน 210 คน จากโรงเรียนที่สุ่มได้ทั้งหมด 210 โรงเรียน รวมกลุ่มประชากรทั้งสิ้น 420 คน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 342 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.42 ซึ่งเป็นแบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 173 ชุด และจากครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ จำนวน 169 ชุด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 วิชาคนตรีและนาฏศิลป์ และ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 วิชาคนตรีและนาฏศิลป์ โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองจากการศึกษาเอกสารหลักสูตร หนังสือที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทความและวารสารต่าง ๆ ตลอดจนขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจากได้แบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปทดสอบใช้กับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 30 คน ซึ่งเมื่อนำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น ปรากฏว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เท่ากับ 0.96 เท่ากันทั้ง 2 ตอน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองและใช้บริการทางไปรษณีย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ การทดสอบค่าที (t - test)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวนมากที่สุด ส่วนใหญ่มีอายุราชการตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป โดยมีการศึกษาชั้นสูงสุดปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ และส่วนมากไม่มีประสบการณ์ทางด้านคนตรีหรือนาฏศิลป์

1.2 ครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ ส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี และ 31 - 40 ปี มากกว่ากลุ่มอายุอื่น ส่วนมากมีอายุราชการระหว่าง 5 - 10 ปี มีการศึกษาชั้นสูงสุดต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีจำนวนใกล้เคียงกัน และส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ทางด้านคนตรีหรือนาฏศิลป์ โดยเคยได้รับการอบรม

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์เกี่ยวกับการปฏิบัติในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 วิชาคนตรีและนาฏศิลป์ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีดังนี้

2.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยทุกเรื่อง กล่าวคือ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การปรับแผนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น การจัดทำกำหนดการสอน และการจัดทำตารางสอน ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเป็นรายข้อปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นเช่นเดียวกันว่า มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่องการจัดทำตารางสอน จำนวน 1 ข้อกระทง กล่าวคือ "โรงเรียนดำเนินการจัดทำตารางสอนของโรงเรียนโดยเฉพาะ"

2.2 การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียนเพื่อการใช้หลักสูตร ในด้านอาคารสถานที่ ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย ในด้านสื่อการเรียนการสอน และ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์

มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย สำหรับค่านิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย ส่วนครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่า อยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด ซึ่งในค่านิชาการนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก จำนวน 1 ข้อกระทง กล่าวคือ "โรงเรียนจัดอบรมครูหรือส่งครูเข้ารับการอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง แนวทางการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521"

2.3 การสอนของครู ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่อง การเตรียมตัวของครูผู้สอนก่อนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และ การวัดและการประเมินผล ส่วนในเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก แต่ครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่า อยู่ในเกณฑ์น้อย สำหรับในเรื่อง วิธีสอน นั้น ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย ซึ่งในเรื่องวิธีสอนนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์มีความคิดเห็นเช่นเดียวกันว่า มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก จำนวน 1 ข้อกระทง กล่าวคือ "ครูผู้สอนใช้วิธีสอนแบบการสาธิตแล้วให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม"

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์เกี่ยวกับการปฏิบัติในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 วิชาคนตรีและนาฏศิลป์ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีดังนี้คือ

3.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดทำกำหนดการสอน และการจัดทำตารางสอน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานของทฤษฎีวิจัย แต่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่อง การปรับแผนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย

3.2 การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียนเพื่อการใช้หลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน กล่าวคือ ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านสื่อการเรียน การสอน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานของการวิจัย

3.3 การสอนของครู ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพียงเรื่องเดียว คือ กิจกรรม เสริมหลักสูตร ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานของการวิจัย ส่วนในเรื่อง การเตรียมตัวของครูผู้สอน ก่อนการสอน วิธีสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล ความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย

4. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์เกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติในการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 วิชาคนตรี- และนาฏศิลป์ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีดังนี้คือ

4.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรี- และนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่า ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การปรับแผนการ- สอนให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น และการจัดทำกำหนดการสอน มีปัญหาและอุปสรรคที่อยู่ใน เกณฑ์มากคือ บุคลากรผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ และงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ

4.2 การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียนเพื่อการใช้หลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่า ในด้านวิชาการ มีปัญหา และอุปสรรคที่อยู่ในเกณฑ์มาก คือ งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ เอกสารและวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการดำเนินการ วิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรโดยเฉพาะ และวิทยากรหรือ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านคนตรีและนาฏศิลป์โดยเฉพาะ ในด้านสื่อการเรียนการสอน มีปัญหาและ อุปสรรคที่อยู่ในเกณฑ์มากคือ งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ ส่วนในด้านความสัมพันธ์กับ ชุมชน มีปัญหาและอุปสรรคที่อยู่ในเกณฑ์มากคือ งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ แหล่งวิทยา- การทางด้านคนตรีและนาฏศิลป์ภายในท้องถิ่น และ วิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกโรงเรียน ที่จะเข้ามามีส่วนช่วยวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนคนตรีและนาฏศิลป์ของโรงเรียน

4.3 การสอนของครู ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่า ในการเตรียมตัวของครูผู้สอนก่อนการสอน มีปัญหาและอุปสรรคที่อยู่ในเกณฑ์ มากคือ ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาคนตรีและนาฏศิลป์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู มีปัญหาและอุปสรรคที่อยู่ในเกณฑ์มากคือ สื่อการเรียนการสอน

มีไม่เพียงพอ และในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีปัญหาและอุปสรรคที่อยู่ในเกณฑ์มากคืองบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ

5. ปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ จากแบบสอบถามปลายเปิด ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคที่มีความสำคัญตามลำดับคือ 1) ขาดครูผู้สอน ครูผู้สอนส่วนมากเป็นครูประจำชั้นหรือประจำวิชาอื่น ซึ่งขาดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาคนตรีและนาฏศิลป์ และไม่มีความชำนาญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคือ 2) เนื้อหาที่กำหนดไว้ในแผนการสอนคนตรีและนาฏศิลป์ บางอย่างไม่เหมาะสม มีมากและยากเกินไปสำหรับเด็ก 3) การจัดอบรมทางค่านคนตรีและนาฏศิลป์ให้สาระที่ไม่ตรงจุด ไม่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ตามแผนการสอน และระยะเวลาในการอบรมสั้นไป 4) ครูผู้สอนบางคนสอนได้เฉพาะคนตรี สอนนาฏศิลป์ไม่ได้ บางคนสอนนาฏศิลป์ได้แต่สอนคนตรีไม่ได้

6. ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ ได้ให้ข้อเสนอแนะที่เห็นว่าเป็นความสำคัญตามลำดับ คือ 1) ควรบรรจุครูที่จบมาทางค่านคนตรีและนาฏศิลป์โดยตรงให้ครบทุกโรงเรียน 2) ควรจัดอบรมครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์โดยมีเนื้อหาสาระที่ครูสามารถนำมาใช้จัดการเรียนการสอนได้ตามแผนการสอน และควรจัดอบรมให้บ่อยครั้งอย่างต่อเนื่อง 3) ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อและซ่อมแซมอุปกรณ์ทางค่านคนตรีและนาฏศิลป์ให้แก่โรงเรียนบ้าง

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย มีข้อควรอภิปราย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีอายุราชการตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป และมีการศึกษาชั้นปริญญาตรี จึงอาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความพร้อมต่อการบริหารและบริการหลักสูตร ทั้งนี้เพราะมีประสบการณ์ในการทำงานและคุณวุฒิอยู่ในระดับสูงเพียงพอ อย่างไรก็ตาม การที่ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีประสบการณ์ทางค่านคนตรีและนาฏศิลป์ ก็อาจจะเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนบางส่วนให้ความสำคัญต่อการใช้หลักสูตร เฉพาะวิชาคนตรีและนาฏศิลป์

น้อยกว่าวิชาอื่น ๆ สำหรับครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์นั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า ส่วนมากมีอายุราชการ 5 - 10 ปี มีการศึกษาชั้นต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีจำนวนใกล้เคียงกัน และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทางด้านคนตรีหรือนาฏศิลป์ โดยเคยได้รับการอบรม ซึ่งจะเห็นว่า ครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์น่าจะมีความพร้อมต่อการใช้หลักสูตร เฉพาะวิชาคนตรีและนาฏศิลป์ อยู่ในระดับที่สูงเช่นกัน

2. ผลการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติ และปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติ ในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 วิชาคนตรีและนาฏศิลป์ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้คือ

2.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

ผลการวิจัยในเรื่อง การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย แสดงให้เห็นว่า การจัดอบรมหรือประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร วิชาคนตรีและนาฏศิลป์ ยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ซึ่งข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพงษ์ จิตระดับ เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา และครูประจำการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อการใช้หลักสูตรประถมศึกษา 2521" กล่าวคือ ผู้บริหารการศึกษาและครูประจำการ มีความคิดเห็นว่า ความพร้อมในเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และวัสดุหลักสูตร อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง¹ และสอดคล้องกับรายงานปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยกรมวิชาการ กล่าวคือ "ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในภาคต่าง ๆ บางส่วนไม่ผ่านการอบรมตามแนวหลักสูตรใหม่

¹สมพงษ์ จิตระดับ, "ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา และครูประจำการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อการใช้หลักสูตรประถมศึกษา 2521""

ผู้ที่ผ่านการอบรมก็ไม่เข้าใจหลักสูตรที่พอ ทำให้ขาดความมั่นใจในการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่"¹ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะเป็นผล ให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพได้ ทั้งนี้จากเหตุผล ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ ได้กล่าวไว้ว่า "ในการนำหลักสูตรไปใช้ แม้ว่าตัวหลักสูตรจะพัฒนาขึ้นมาอย่างคิเลิศเพียงใด ถ้าการใช้หลักสูตรขาดความเข้าใจและความไม่พร้อม การพัฒนาหลักสูตรไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ อาจประสบความสำเร็จได้ยาก"² ดังนั้น สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร น่าจะได้พิจารณาปรับปรุงส่วนที่บกพร่องในเรื่องการสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้การดำเนินการ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากที่สุด

ผลการวิจัยในเรื่องการปรับแผนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น พบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้วิจัยเข้าใจว่า แผนการสอนคนตรีและนาฏศิลป์ ของกรมวิชาการ มีเนื้อหาสาระส่วนใหญ่สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่แล้ว จึงมีการปฏิบัติในเรื่องนี้อยู่ในเกณฑ์น้อย โดยที่ผู้วิจัยพิจารณาจากผลการวิจัยของ จันทนา ตั้งสุวรรณพานิช เรื่อง "การใช้แผนการสอนของกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร" ซึ่งพบว่า แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในกลุ่มประสบการณ์คนตรีและนาฏศิลป์มีองค์ประกอบของกลุ่มประสบการณ์ที่ต้องปรับปรุงเป็นบางส่วน คือ กิจกรรมการเรียนการสอนที่ว่า "เล่าเรื่องเกี่ยวกับทำนองและจังหวะระหว่างเพลงไทยเดิมและเพลงไทยสากลเปรียบเทียบให้นักเรียนฟัง" และสื่อการเรียนที่เกี่ยวกับ "เทปเพลงไทยเดิมและเพลงไทยสากล" และที่ต้องแก้ไขทั้งหมดคือ องค์ประกอบของกลุ่มประสบการณ์ที่เกี่ยวกับจุดประสงค์ที่ว่า "บอกความแตกต่างระหว่างเพลงไทยเดิมและเพลงไทยสากลได้พอสมควร"³ และจากผลการวิจัยครั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค

¹กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, "รายงานปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้"..., " อักสำเนา.

²วิชัย วงษ์ใหญ่, พัฒนาหลักสูตรและการสอน ..., " หน้า 184 - 191.

³จันทนา ตั้งสุวรรณพานิช, "การใช้แผนการสอนของกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร" ..., " หน้าบทคัดย่อ.

กล่าวคือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่า มีปัญหาและอุปสรรค อยู่ในเกณฑ์น้อยในเรื่อง "แผนการสอนคนตรีและนาฏศิลป์มีเนื้อหาสาระไม่สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น" (ทั้งข้อมูลในตารางที่ 27) ดังนั้น การปฏิบัติที่อยู่ในเกณฑ์น้อย ในเรื่องการปรับแผนการให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น จึงไม่น่าจะเป็นผลเสียต่อการใช้หลักสูตรวิชาคนตรีและนาฏศิลป์ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แต่อย่างใด

ผลการวิจัยในเรื่อง การจัดทำกำหนดการสอน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเป็นรายข้อ แสดงให้เห็นว่า สำนักการศึกษา มีบทบาทในการจัดทำกำหนดการสอน มากกว่ากลุ่มโรงเรียนหรือโรงเรียน ในขณะที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำกำหนดการสอน อยู่ในเกณฑ์น้อยถึงน้อยที่สุด ทั้งกับสำนักการศึกษา กลุ่มโรงเรียน และโรงเรียน ดังนั้นผลการวิจัยโดยรวม ในเรื่องการจัดทำกำหนดการสอน จึงปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย เกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า สำนักการศึกษา ได้ดำเนินการจัดทำกำหนดการสอนขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นการลดยาระให้แก่โรงเรียนที่ยังไม่พร้อมที่จะดำเนินการในเรื่องนี้ได้ ซึ่งน่าจะเป็นผลดีมากกว่าผลเสีย แต่อย่างไรก็ตาม สำนักการศึกษา น่าจะได้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ ตามความเหมาะสม และในกรณีที่ กลุ่มโรงเรียน หรือ โรงเรียนใด มีความพร้อมในการจัดทำกำหนดการสอนของกลุ่มโรงเรียนหรือของโรงเรียน สำนักการศึกษาก็ควรเปิดโอกาสให้มีการดำเนินการเอง รวมทั้งให้การสนับสนุนการดำเนินการนั้นด้วย เพราะการมีกำหนดการสอนระดับกลุ่มโรงเรียนหรือระดับโรงเรียนจะสอดคล้องกับสภาพความต้องการ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของโรงเรียนโดยตรง

ผลการวิจัยในเรื่องการจัดทำตารางสอน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเป็นรายข้อ แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมีบทบาทในการจัดทำตารางสอน มากกว่าสำนักการศึกษา และกลุ่มโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่า สำนักการศึกษา และกลุ่มโรงเรียนดำเนินการจัดทำตารางสอนอยู่ในเกณฑ์น้อย และน้อยที่สุดตามลำดับ และทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ ยังมีความคิดเห็นว่า ได้มีส่วนร่วมกับสำนักการศึกษาและกลุ่มโรงเรียนในการดำเนินการจัดทำตารางสอน อยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุดอีกด้วย ดังนั้นผลการวิจัยโดยรวมจึงปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครู

ผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่า ในเรื่องการจัดทำตารางสอน มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย อย่างไรก็ตาม การที่โรงเรียนมีบทบาทในการจัดทำตารางสอนมากนั้น ก็ยังมีข้อที่น่าสังเกตในเรื่องการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ในการดำเนินการจัดทำตารางสอนของโรงเรียน กล่าวคือ ครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่ามีส่วนร่วมอยู่ในเกณฑ์น้อย ในขณะที่ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่ามีส่วนร่วมอยู่ในเกณฑ์มาก ซึ่งผู้วิจัยคิดว่า ในการวางแผนการเรียนการสอนของโรงเรียนในเรื่องใด ๆ ก็ตาม ผู้บริหารโรงเรียนควรจะเปิดโอกาสให้ครูผู้สอน เข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินการนั้น ๆ ด้วย ทั้งนี้เพราะครูเป็นผู้ที่เข้าใจธรรมชาติของวิชาและการเรียนการสอนในรายของตนรวมทั้งมีบทบาทเกี่ยวข้องโดยตรงกับนักเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน ดังที่ สุมิตร คุณานุกร ไก่กล่าวไว้ว่า "ครูเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้"¹

2.2 การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียนเพื่อการใช้หลักสูตร

ในค่านิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยที่ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย ส่วนครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์มีความคิดเห็นว่ามีอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด และเมื่อพิจารณา ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเป็นรายข้อก็พบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก เพียง 1 ข้อกระทง กล่าวคือ "โรงเรียนจัดอบรมครูหรือส่งครู เข้ารับการอบรมเพื่อให้มีความเข้าใจในเรื่อง แนวทางการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 " ส่วนข้อกระทงอื่น ๆ นั้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย ถึงน้อยที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนยังมิได้มีการเตรียมตัวครูเพื่อการใช้หลักสูตรและการพัฒนาครู ทางค่านิชาการระหว่างการใช้หลักสูตรอย่างจริงจังเท่าที่ควร เมื่อพิจารณาผลการวิจัยครั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค พบว่า ในค่านิชาการมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่อง งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ เอกสารและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการ วิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญทางค่านิชาการโดยเฉพาะ และวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญทาง

¹ สุมิตร คุณานุกร, หลักสูตรและการสอน, " หน้า 130-132.

ค่านคนตรีและนาฏศิลป์โดยเฉพาะ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าโรงเรียนยังไม่พร้อมต่อการที่จะมีบทบาทในการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งศึกษานิเทศก์น่าจะมามีบทบาทอย่างสำคัญในการจัดทำโครงการและประสานงานเพื่อให้การเตรียมตัวครูเพื่อการใช้หลักสูตรและการพัฒนาครูทางด้านวิชาการระหว่างการใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ แต่ทั้งนี้ควรจะให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของโรงเรียนให้มากที่สุดด้วย สำหรับการที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยที่ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์มีความคิดเห็นว่ามี อยู่ ในเกณฑ์น้อยที่สุดนั้น อาจเป็นเพราะทางโรงเรียนได้มีการดำเนินการในเรื่องนี้เป็นบางส่วน เพราะมีขีดจำกัดในเรื่องปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว ดังนั้นการดำเนินการจึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการของครูผู้สอนได้อย่างทั่วถึง ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนควรชี้แจงการดำเนินการตลอดจนปัญหาและอุปสรรคให้ครูผู้สอนได้รับทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน อันจะเป็นผลดีต่อการบริหารงานของโรงเรียนโดยตรง

ในค่านอาคารสถานที่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์มีความคิดเห็นว่ามี อยู่ ในเกณฑ์น้อย ซึ่งผู้วิจัยคิดว่า การที่ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์แตกต่างกันเช่นนี้ อาจจะมีสาเหตุมาจากงานบริหารโรงเรียนในค่านอาคารสถานที่ เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเมื่อได้มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ ผู้บริหารโรงเรียนย่อมจะต้องพิจารณาถึงประโยชน์จากการใช้อาคารสถานที่ให้มากที่สุดเป็นอันดับแรกและเชื่อว่า ได้อำนวยความสะดวกให้กับทุกฝ่ายอย่างเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนแล้ว อย่างไรก็ตามในส่วนของวิชาคนตรีและนาฏศิลป์ ครูผู้สอนอาจจะยังมีความคิดเห็นว่าการอำนวยความสะดวกดังกล่าวยังไม่เพียงพอก็เป็นได้ เกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรชี้แจงให้ครูผู้สอนเข้าใจสภาพการใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่ของโรงเรียนและช่วยแก้ไข้ปัญหาในเรื่องการใช้อาคารสถานที่อันอาจจะเกิดขึ้นกับครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ตามความเหมาะสม และที่สำคัญที่สุดผู้บริหารโรงเรียนจะต้องยอมรับว่า ลักษณะการเรียนการสอนคนตรีและนาฏศิลป์ ยังมีความจำเป็นที่จะต้องมีส่วนที่เป็นสัดส่วนเฉพาะ

โดยยึดเป็นหลักในการพิจารณาวางแผนการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนในโอกาสต่อไป

ในคําสื่อการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย และเมื่อพิจารณาผลการวิจัยครั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ที่พบในคําสื่อการเรียนการสอน มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่องงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนยังไม่พร้อมในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนคนตรีและนาฏศิลป์ได้อย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพงษ์ จิตระดับ เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูประจำการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อการใช้หลักสูตรประถมศึกษา 2521" ที่ว่า ความพร้อมในคําสื่อการเรียนของโรงเรียนอยู่ในระดับควรปรับปรุง¹ และผลการวิจัยของ จันทนา ตั้งสุวรรณพานิช เรื่อง "การใช้แผนการสอนของกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร" ที่ว่า ครูผู้สอนประสบปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดทำสื่อการเรียนและการสนับสนุนของโรงเรียนในการจัดทำสื่อการเรียนที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน² เกี่ยวกับเรื่องนี้ผู้วิจัยเห็นว่า สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรจะได้ส่งเสริมให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการผลิตและบริการสื่อการเรียนการสอนได้ทำหน้าที่อย่างจริงจังและกว้างขวางขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่โรงเรียนได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งควรจะได้สนับสนุนในการให้ความรู้แก่ครูในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนบางอย่างที่อยู่ในวิสัยที่ครูจะสามารถทำเองได้ อันจะเป็นการแก้ปัญหาการขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนอย่างได้ผลดีกว่า การจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนจัดดำเนินการเองทั้งหมด

¹สมพงษ์ จิตระดับ, "ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูประจำการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อการใช้หลักสูตรประถมศึกษา 2521" ..., " หน้า 146-150.

²จันทนา ตั้งสุวรรณพานิช, "การใช้แผนการสอนของกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร" ..., " หน้าบทคัดย่อ.

ในค่านความสัมพันธ์กับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย และเมื่อพิจารณาคุณค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเป็นรายข้อ ปรากฏว่ามีเพียง 1 ข้อกระทง ที่ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก กล่าวคือ "โรงเรียนจัดให้มีการเผยแพร่ผลงานของนักเรียนทางค่านคนตรีและนาฏศิลป์ให้ชุมชนทราบ" ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนยังไม่ได้ทำหน้าที่ตามบทบาทในค่านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างจริงจัง แต่ก็อาจจะเป็นไปได้ที่ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการกิจค่านอื่น ๆ มากอยู่แล้ว จึงไม่สามารถค่านการในเรื่องนี้ได้อย่างเต็มที่ หรืออาจจะเป็นเพราะสภาพของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการค่านการดังกล่าว อนึ่งเมื่อพิจารณาผลการวิจัยครั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและอุปสรรค ในค่านความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคที่อยู่ในเกณฑ์มากในเรื่องงบประมาณที่ใช้ในการค่านการ แหล่งวิทยากรทางค่านคนตรีและนาฏศิลป์ภายในท้องถิ่น และวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญภายนอกโรงเรียนที่จะเข้ามามีส่วนช่วยในการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนคนตรีและนาฏศิลป์ของโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนยังมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการสนับสนุนและการประสานงานจากสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อให้การค่านการในส่วนนี้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจังมากขึ้น

2.3 การสอนของครู

ผลการวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอน พบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเป็นรายข้อ ก็พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์ มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก จำนวน 1 ข้อกระทง กล่าวคือ "ครูผู้สอนใช้วิธีสอนแบบการสาธิตแล้วให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม" ซึ่งสอดคล้องกับวิธีสอนตามที่กรมวิชาการได้เสนอเป็นแนวทางไว้¹ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่า ครูผู้สอนควรจะได้้นำวิธีสอนแบบอื่น ๆ มาใช้ให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนคนตรีและนาฏศิลป์ตอบสนองความมุ่งหวังของหลักสูตรที่จะให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง

¹กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521" หน้า 123.

สามารถช่วยตนเองและสังคมได้"¹ ได้อย่างแท้จริง

ในเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์มีความคิดเห็นว่า อยู่ในเกณฑ์น้อย เกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้วิจัยเข้าใจว่า การที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์มีความคิดเห็นแตกต่างกันเช่นนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า การที่ครูจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางค่านคนตรีและนาฏศิลป์ ในโอกาสต่าง ๆ เช่น งานประจำปีของโรงเรียน หรือ การจัดกิจกรรมทางค่านคนตรีและนาฏศิลป์ทั้งในและนอกโรงเรียน ก็เป็นการเพียงพอแล้ว แต่ครูผู้สอนอาจจะเห็นว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นนั้นยังไม่สามารถให้ประสบการณ์ทางค่านคนตรีและนาฏศิลป์แก่นักเรียนส่วนใหญ่ได้เท่าที่ควร ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า หากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคนตรีและนาฏศิลป์จะร่วมกันวางแผนเพื่อจัดทำโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางค่านคนตรีและนาฏศิลป์ ให้มีขั้นตอน และดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา โดยเน้นให้นักเรียนทุกคนได้รับประสบการณ์ทางค่านนี้ ก็จะช่วยให้การเรียนการสอนคนตรีและนาฏศิลป์บรรลุผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตรได้ทางหนึ่ง

ข้อเสนอแนะแนวทางการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 วิชาคนตรีและนาฏศิลป์

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 วิชาคนตรีและนาฏศิลป์ ดังนี้คือ

1. โรงเรียนแต่ละโรงเรียนควรจัดครูเพื่อทำหน้าที่สอนวิชาคนตรีและนาฏศิลป์ โดยเฉพาะ โดยคัดเลือกจากครูที่มีความถนัด หรือมีทักษะบ้างตามสมควร เช่น ร้องเพลงได้ ถูกต้องตามทำนองและจังหวะ เป็นต้น ในกรณีที่โรงเรียนใดมีครูที่มีวุฒิทางค่านคนตรีและนาฏศิลป์ ก็ควรให้ทำหน้าที่สอนเฉพาะวิชาคนตรีและนาฏศิลป์เท่านั้น

¹กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521, หน้า 2 - 5.

2. สำนักการศึกษา ควรจัดทำเอกสารเพื่อให้ความรู้แก่ครูในเรื่อง แนวทางการใช้แผนการสอนคนตรีและนาฏศิลป์ ความรู้พื้นฐานทางค่านคนตรีและนาฏศิลป์ที่จำเป็นสำหรับครูสอนคนตรีและนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา พัฒนาการทางค่านคนตรีและนาฏศิลป์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยส่งเอกสารนี้ให้แก่ครูผู้ทำหน้าที่สอนวิชาคนตรีและนาฏศิลป์โดยตรง ทั้งนี้ควรจะได้มีการประเมินผลทำให้ความรู้ดังกล่าวด้วย

3. ควรจัดอบรมครูในเชิงปฏิบัติการในเรื่อง ทักษะพื้นฐานทางค่านคนตรีและนาฏศิลป์ที่จำเป็นสำหรับครูสอนคนตรีและนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา เทคนิคและวิธีสอนคนตรีและนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา และ การสร้างสื่อการเรียนการสอนคนตรีและนาฏศิลป์

4. คณะครูสอนคนตรีและนาฏศิลป์ ในระดับเขต หรือระดับกลุ่มโรงเรียน ควรร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนการสอนคนตรีและนาฏศิลป์พร้อมทั้งจัดทำบันทึกการสอนรายชั่วโมงเพื่อนำไปใช้ในโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่อง โดยสำนักการศึกษาให้การสนับสนุนในเรื่องงบประมาณและวิทยากร

5. สำนักการศึกษา ควรให้บริการสื่อการเรียนการสอน ที่โรงเรียนไม่สะดวกในการจัดหา เช่น เทปเพลงประกอบการเรียนการสอน รูปภาพและสไลด์ต่าง ๆ ฯลฯ

6. ควรส่งเสริมให้มีการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรวิชาคนตรีและนาฏศิลป์อย่างใกล้ชิด

7. ควรจัดทำโครงการพัฒนาครูทางค่านวิชาการ ในส่วนที่เกี่ยวกับวิชาคนตรีและนาฏศิลป์ โดยให้เป็นโครงการที่มีการดำเนินการอย่างมีขั้นตอนและต่อเนื่อง

8. สถาบันผลิตครูคนตรี ควรกำหนดวิชาที่เป็นความรู้และทักษะพื้นฐานทางค่านนาฏศิลป์ เป็นวิชาบังคับ และสถาบันผลิตครูนาฏศิลป์ ก็ควรที่จะกำหนดวิชาที่เป็นความรู้และทักษะพื้นฐานทางค่านคนตรี เป็นวิชาบังคับ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนองตอบสภาพปัจจุบันของหลักสูตรวิชาคนตรีและนาฏศิลป์

9. สถาบันผลิตครูระดับประถมศึกษา ควรกำหนดวิชาการสอนคนตรีและนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา เป็นวิชาบังคับ โดยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ทางค่านคนตรีและนาฏศิลป์ทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ครูที่มีความรู้และทักษะพื้นฐานเพียงพอที่จะทำการสอนคนตรีและนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น แล้วนำไปทำการวิจัยในเขตการศึกษาอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนคนตรีและนาฏศิลป์ให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตรอย่างแท้จริง
2. ควรจะได้ทำการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาเครื่องมือในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคนตรีและนาฏศิลป์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือมาตรฐาน ในการศึกษาเปรียบเทียบ สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรวิชาคนตรีและนาฏศิลป์ต่อไป.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย